

Известно е, че въ своитѣ статии Славейковъ се опита да направи преценка на нашитѣ мними и истински културни ценности и да посочи една нова голѣма цель на интелигенцията ни: създаване на висока национална култура. Безспорно той много ясно схвана и изрази повелителнитѣ задачи на момента и се яви като глашатай на нови истини. Успѣхътъ на тази мисия изискваше качества, които Славейковъ щастливо съчетаваше въ себе си. Преди всичко проникателна будна мисълъ, необикновено ясенъ погледъ, способностъ да открие скритата сжщностъ на нѣщата, да се ориентира въ хаотичното разнообразие на живота. Оригиналниятъ мислителъ се чувствува въ всичко, що е написалъ. И после, този копнежъ по достигане всички върхове на духовната култура — може би най-ценното отъ всичкитѣ му положителни качества — го издигна до степенъ, която никой нашъ писателъ не е достигалъ. Тъкмо затова той можеше и имаше право да преценява, законодателствува и да ръководи. При все това, само тѣзи качества, колкото и ценни — не биха увѣнчали дѣлото му съ такъвъ успѣхъ, ако покрай тѣхъ не сжществуваха и други. Тѣ, другитѣ, сж лостътъ, който издига и раздвижва първитѣ и ги прави живи сили.

Мисля, че силата на Славейковата проза се крие въ това чудно съчетание на мисълъта съ поетическия образъ. Всички се възхищаваме отъ знаменитата му статия за нашата народна пѣсенъ. Кое я прави тъй хубава? — Това съчетание на поезия съ мисълъ, на мъдростъ съ поетическо вдъхновение. Защото и въ своитѣ изследвания Славейковъ си остава поетъ. Неговитѣ построения не сж постигнати съ търпеливъ и подробенъ анализъ. Живото му въо-